C/2025/3990

20.8.2025

# ODPORÚČANIE RADY

## z 8. júla 2025

## k hospodárskej, sociálnej, štrukturálnej a rozpočtovej politike a politike zamestnanosti Luxemburska

(C/2025/3990)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1263 z 29. apríla 2024 o účinnej koordinácii hospodárskych politík a mnohostrannom rozpočtovom dohľade a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1466/97 ([1]), a najmä na jeho článok 3 ods. 3,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

### Všeobecné úvahy

(1) V nariadení (EÚ) 2024/1263, ktoré nadobudlo účinnosť 30. apríla 2024, sa uvádzajú ciele rámca správy hospodárskych záležitostí, ktorého cieľom je podporovať zdravé a udržateľné verejné financie, udržateľný a inkluzívny rast a odolnosť prostredníctvom reforiem a investícií, ako aj predchádzať nadmerným deficitom verejných financií. v nariadení sa stanovuje, že Rada a Komisia vykonávajú mnohostranný dohľad v kontexte európskeho semestra v súlade s cieľmi a požiadavkami stanovenými v ZFEÚ. Európsky semester zahŕňa predovšetkým formulovanie odporúčaní pre jednotlivé krajiny a dohľad nad ich vykonávaním. v nariadení sa podporuje aj zodpovednosť členských štátov za fiškálnu politiku a zdôrazňuje sa v ňom strednodobý horizont spolu s účinnejším a koherentnejším presadzovaním. Každý členský štát musí Rade a Komisii predložiť národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán obsahujúci jeho fiškálne, reformné a investičné záväzky na obdobie štyroch alebo piatich rokov v závislosti od dĺžky vnútroštátneho legislatívneho obdobia. Trajektória vývoja čistých výdavkov ([2]) v týchto plánoch musí byť v súlade s požiadavkami nariadenia vrátane požiadaviek na to, aby do konca obdobia úprav verejný dlh dosiahol alebo si udržal hodnoverne klesajúci trend, alebo aby zostal na obozretnej úrovni pod 60 % hrubého domáceho produktu (HDP), a aby sa deficit verejných financií v strednodobom horizonte znížil pod referenčnú hodnotu 3 % HDP stanovenú v zmluve a/alebo sa udržiaval pod touto referenčnou hodnotou. Ak sa členský štát zaviaže uskutočniť príslušný súbor reforiem a investícií v súlade s kritériami stanovenými v nariadení, môže sa obdobie úprav predĺžiť najviac o tri roky.

([1]) Ú. v. EÚ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

([2]) Čisté výdavky v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 2 nariadenia (EÚ) 2024/1263: „čisté výdavky“ sú výdavky verejnej správy bez i) úrokových výdavkov; ii) diskrečných príjmových opatrení; iii) výdavkov na programy Únie plne kryté príjmami z fondov Únie; iv) vnútroštátnych výdavkov na spolufinancovanie programov financovaných Úniou; v) cyklických prvkov výdavkov na dávky v nezamestnanosti a vi) jednorazových a iných dočasných opatrení.

(2) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 ([3]), ktorým sa zriadil Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (ďalej len „RRF“), nadobudlo účinnosť 19. februára 2021. RRF poskytuje členským štátom finančnú podporu na realizáciu reforiem a investícií, pričom so sebou prináša fiškálny impulz financovaný Úniou. RRF pomáha v súlade s prioritami európskeho semestra pre koordináciu hospodárskych politík dosiahnuť hospodársku a sociálnu obnovu a zároveň presadzovať udržateľné reformy a investície, najmä s cieľom podporovať zelenú a digitálnu transformáciu a posilňovať odolnosť hospodárstiev členských štátov. Zároveň pomáha posilňovať verejné financie a podporovať rast a tvorbu pracovných miest v strednodobom a dlhodobom horizonte, posilňovať územnú súdržnosť v rámci Únie a podporovať pokračujúce vykonávanie Európskeho piliera sociálnych práv.

(3) Cieľom nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/435 ([4]) (ďalej len „nariadenie REPowerEU“), ktoré bolo prijaté 27. februára 2023, je postupne ukončovať závislosť Únie od dovozu ruských fosílnych palív. Týmto sa pomáha dosiahnuť energetickú bezpečnosť a diverzifikovať dodávky energie do Únie, pričom sa zároveň zvyšuje miera využívania obnoviteľných zdrojov energie, kapacity na uskladňovanie energie a energetická efektívnosť. Luxembursko pridalo do svojho národného plánu obnovy a odolnosti novú kapitolu REPowerEU s cieľom financovať kľúčové reformy a investície, ktoré pomôžu dosiahnuť ciele plánu REPowerEU.

(4) V súlade s článkom 18 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/241 Luxembursko predložilo Komisii 30. apríla 2021 svoj národný plán obnovy a odolnosti. Komisia podľa článku 19 uvedeného nariadenia posúdila relevantnosť, účinnosť, efektívnosť a koherentnosť plánu obnovy a odolnosti, a to v súlade s usmerneniami pre posudzovanie uvedenými v prílohe V. Rada 6. júla 2021 prijala vykonávacie rozhodnutie o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Luxemburska ([5]), ktoré bolo zmenené 13. septembra 2024 na základe článku 18 ods. 2 s cieľom aktualizovať maximálny finančný príspevok na nenávratnú finančnú podporu, ako aj s cieľom zahrnúť kapitolu REPowerEU ([6]). Uvoľnenie splátok je podmienené prijatím rozhodnutia Komisiou v súlade s článkom 24 ods. 5, v ktorom sa uvádza, že Luxembursko uspokojivo dosiahlo príslušné míľniky a ciele stanovené vo vykonávacom rozhodnutí Rady. Keď sa hovorí o uspokojivom dosiahnutí míľnikov a cieľov, vyžaduje sa, aby v súvislosti s predchádzajúcimi míľnikmi a cieľmi, ktoré už boli dosiahnuté pri rovnakej reforme alebo investíciách, nedošlo k zvratu.

(5) Rada 21. januára 2025 na základe odporúčania Komisie prijala odporúčanie, ktorým sa schvaľuje národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Luxemburska ([7]). Plán bol predložený v súlade s článkom 11 a článkom 36 ods. 1 písm. a) nariadenia (EÚ) 2024/1263, vzťahuje sa na obdobie 2025 až 2029 a stanovuje sa v ňom rozpočtové obmedzenie vo forme maximálnej miery rastu čistých výdavkov v priebehu štyroch rokov.

(6) Komisia 26. novembra 2024 prijala stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Luxemburska na rok 2025. Komisia v ten istý deň prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 správu o mechanizme varovania na rok 2025, v ktorej neurčila Luxembursko za jeden z členských štátov, vo vzťahu ku ktorým bude potrebné vykonať hĺbkové preskúmanie. Komisia prijala aj odporúčanie na odporúčanie Rady týkajúce sa hospodárskej politiky eurozóny a návrh spoločnej správy o zamestnanosti na rok 2025, v ktorej sa analyzuje vykonávanie usmernení pre politiky zamestnanosti a zásad Európskeho piliera sociálnych práv. Rada prijala odporúčanie týkajúce sa hospodárskej politiky eurozóny ([8]) 13. mája 2025 a spoločnú správu o zamestnanosti 10. marca 2025.

(7) Komisia uverejnila 29. januára 2025 Kompas konkurencieschopnosti – strategický rámec, ktorého cieľom je posilniť globálnu konkurencieschopnosť EÚ v nasledujúcich piatich rokoch. Identifikujú sa v ňom tri transformačné požiadavky udržateľného hospodárskeho rastu: i) inovácie; ii) dekarbonizácia a konkurencieschopnosť a iii)

([3]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/435 z 27. februára 2023, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/241, pokiaľ ide o kapitolu REPowerEU v plánoch obnovy a odolnosti, a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) 2021/1060 a (EÚ) 2021/1755 a smernica 2003/87/ES (Ú. v. EÚ L 63, 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

([5]) Vykonávacie rozhodnutie Rady zo 6. júla 2021 o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Luxemburska (ST 10155/2021).

([6]) Vykonávacie rozhodnutie Rady, ktorým sa mení vykonávacie rozhodnutie z 13. júla 2021 o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Luxemburska (ST 12569/24 + ADD1).

([7]) Odporúčanie Rady z 21. januára 2025, ktorým sa schvaľuje národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Luxemburska (Ú. v. EÚ C, C/2025/650, 10.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/650/oj).

([8]) Odporúčanie Rady z 13. mája 2025 týkajúce sa hospodárskej politiky eurozóny (Ú. v. EÚ C, C/2025/2782, 22.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

bezpečnosť. v záujme preklenutia inovačnej medzery sa EÚ zameriava na podporu priemyselných inovácií, podporu rastu startupov prostredníctvom iniciatív, ako je stratégia EÚ pre startupy a scaleupy, a na podporu prijímania pokročilých technológií, ako je umelá inteligencia a kvantová výpočtová technika. Komisia v snahe o ekologickejšie hospodárstvo načrtla komplexný Akčný plán pre cenovo dostupnú energiu a Dohodu o čistom priemysle, ktorými sa zabezpečí, aby prechod na čistú energiu zostal nákladovo efektívny a priaznivý pre konkurencieschopnosť, najmä pre energeticky náročné odvetvia, a aby predstavoval hnaciu silu rastu. v záujme znižovania nadmernej závislosti a zvyšovania bezpečnosti je Únia odhodlaná posilniť globálne obchodné partnerstvá, diverzifikovať dodávateľské reťazce a zabezpečiť prístup ku kritickým surovinám a čistým zdrojom energie. Tieto priority sú podporené horizontálnymi faktormi, konkrétne zjednodušovaním právnych predpisov, prehlbovaním jednotného trhu, financovaním konkurencieschopnosti a európskou úniou úspor a investícií, podporou zručností a kvalitných pracovných miest a lepšou koordináciou politík EÚ. Kompas konkurencieschopnosti je zosúladený s európskym semestrom, čím sa zabezpečuje, aby hospodárske politiky členských štátov boli konzistentné so strategickými cieľmi Komisie, čím sa vytvára jednotný prístup k správe hospodárskych záležitostí, ktorý podporuje udržateľný rast, inovácie a odolnosť v celej Únii.

(8) Európsky semester pre koordináciu hospodárskych politík sa v roku 2025 naďalej vyvíja súbežne s vykonávaním RRF. Na plnenie priorít jednotlivých politík v rámci európskeho semestra je naďalej nevyhnutné, aby sa plne vykonávali plány obnovy a odolnosti, keďže tieto plány pomáhajú účinne riešiť všetky výzvy identifikované v príslušných odporúčaniach pre jednotlivé krajiny vydaných v posledných rokoch alebo ich významnú časť. Tieto odporúčania pre jednotlivé krajiny sú naďalej rovnako relevantné pre posúdenie zmenených plánov obnovy a odolnosti v súlade s článkom 21 nariadenia (EÚ) 2021/241.

(9) Odporúčania pre jednotlivé krajiny na rok 2025 sa vzťahujú na kľúčové výzvy v oblasti hospodárskej politiky, ktoré sa dostatočne neriešia opatreniami zahrnutými v plánoch obnovy a odolnosti, pričom sa zohľadňujú príslušné výzvy identifikované v odporúčaniach na roky 2019 – 2024.

(10) Komisia 4. júna 2025 uverejnila správu o krajine týkajúcu sa Luxemburska na rok 2025. Posudzoval sa v nej pokrok, ktorý Luxembursko dosiahlo pri plnení príslušných odporúčaní, a hodnotilo sa v nej vykonávanie plánu obnovy a odolnosti Luxemburska. Na základe tejto analýzy sa v správe o krajine identifikovali najnaliehavejšie výzvy, ktorým Luxembursko čelí. Okrem toho sa v nej posudzoval pokrok Luxemburska pri vykonávaní Európskeho piliera sociálnych práv a pri dosahovaní hlavných cieľových hodnôt Únie do roku 2030 v oblasti zamestnanosti, zručností a znižovania chudoby a sociálneho vylúčenia, ako aj pokrok pri dosahovaní cieľov Organizácie Spojených národov v oblasti udržateľného rozvoja.

**Posúdenie výročnej správy o pokroku**

(11) Rada 21. januára 2025 odporučila Luxembursku tieto maximálne miery rastu čistých výdavkov: 5,8 % v roku 2025, 4,7 % v roku 2026, 3,8 % v roku 2027, 5,4 % v roku 2028 a 4,7 % v roku 2029, čo zodpovedá maximálnym kumulatívnym mieram rastu vypočítaným s odkazom na rok 2023, a to 14,2 % v roku 2025, 19,6 % v roku 2026, 24,1 % v roku 2027, 30,8 % v roku 2028 a 36,9 % v roku 2029. Luxembursko 25. apríla 2025 predložilo výročnú správu o pokroku ([9]), ktorá sa týkala dodržiavania odporúčaných maximálnych mier rastu čistých výdavkov a realizácie reforiem a investícií reagujúcich na hlavné výzvy uvedené v odporúčaniach pre Luxembursko v rámci európskeho semestra. Vo výročnej správe o pokroku sa zohľadňujú aj polročné správy Luxemburska o pokroku dosiahnutom pri plnení jeho plánu obnovy a odolnosti v súlade s článkom 27 nariadenia (EÚ) 2021/241.

(12) Útočná vojna Ruska proti Ukrajine a jej dôsledky predstavujú pre Európsku úniu existenčnú výzvu. Komisia odporučila koordinovane aktivovať národnú únikovú doložku Paktu stability a rastu s cieľom podporiť úsilie EÚ o dosiahnutie rýchleho a výrazného zvýšenia výdavkov na obranu a tento návrh uvítala Európska rada 6. marca 2025.

(13) Na základe údajov, ktoré overil Eurostat ([10]), sa saldo verejných financií Luxemburska zmenilo z deficitu vo výške 0,8 % HDP v roku 2023 na prebytok vo výške 1,0 % HDP v roku 2024, zatiaľ čo verejný dlh vzrástol z 25,0 % HDP na konci roka 2023 na 26,3 % HDP na konci roka 2024. Podľa výpočtov Komisie tento vývoj zodpovedá miere rastu čistých výdavkov na úrovni 6,2 % v roku 2024. Luxembursko vo výročnej správe o pokroku odhaduje rast čistých výdavkov v roku 2024 na 6,7 %. Komisia odhaduje, že rast čistých výdavkov bol vyšší, než sa uvádza vo výročnej

([9]) Výročné správy o pokroku 2025 sú k dispozícii na adrese: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

([10]) Eurostat – Euro ukazovatele, 22. 4. 2025.

správe o pokroku. Rozdiel medzi výpočtami Komisie týkajúcimi sa rastu čistých výdavkov a odhadmi vnútroštátnych orgánov je spôsobený predpokladmi v národných prognózach o nižších výdavkoch financovaných z transferov z EÚ. Podľa odhadov Komisie sa predpokladá, že zámery fiškálnej politiky ([11]), ktoré zahŕňajú výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov aj z prostriedkov EÚ, boli v roku 2024 približne neutrálne.

(14) Podľa výročnej správy o pokroku sa v makroekonomickom scenári, z ktorého vychádzajú rozpočtové projekcie Luxemburska, očakáva rast reálneho HDP na úrovni 2,5 % v roku 2025, zatiaľ čo inflácia podľa HICP by mala dosiahnuť 2,0 % v roku 2025. v prognóze Komisie z jari 2025 sa predpokladá nárast reálneho HDP o 1,7 % v roku 2025 a o 2,0 % v roku 2026, zatiaľ čo inflácia podľa HICP má byť na úrovni 2,1 % v roku 2025 a 1,8 % v roku 2026.

(15) Vo výročnej správe o pokroku sa očakáva, že prebytok verejných financií sa v roku 2025 zmení na deficit vo výške 0,6 % HDP, zatiaľ čo pomer verejného dlhu k HDP sa na konci roka 2025 zvýši na 26,4 %. Tento vývoj zodpovedá rastu čistých výdavkov na úrovni 7,1 % v roku 2025. Podľa prognózy Komisie z jari 2025 sa predpokladá deficit verejných financií v roku 2025 vo výške 0,4 % HDP. Návrat k deficitu v roku 2025 bol spôsobený najmä nižšími neočakávanými príjmami z dane z príjmov právnických osôb a vplyvu expanzívneho zámeru fiškálnej politiky. Podľa výpočtov Komisie tento vývoj zodpovedá rastu čistých výdavkov na úrovni 6,8 % v roku 2025. Podľa odhadov Komisie sa predpokladá, že zámery fiškálnej politiky, ktoré zahŕňajú výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov aj z prostriedkov EÚ, budú v roku 2025 expanzívne, a to na úrovni 1,2 % HDP. Pomer verejného dlhu k HDP sa má do konca roka 2025 znížiť na 25,7 %. Zníženie pomeru dlhu k HDP v roku 2025 je spôsobené najmä efektom snehovej gule, keďže rast HDP bol vyšší ako úroková platba.

(16) Podľa prognózy Komisie z jari 2025 sa očakáva, že z nenávratnej podpory („grantov“) z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa v roku 2025 budú financovať výdavky verejnej správy vo výške 0,1 % HDP v porovnaní s 0,1 % HDP v roku 2024. Výdavky financované z nenávratnej podpory v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti umožňujú realizovať vysokokvalitné investície a reformy na zvýšenie produktivity bez toho, aby mali priamy vplyv na saldo verejných financií a verejný dlh Luxemburska.

(17) Výdavky verejnej správy na obranu v Luxembursku zostali v rokoch 2021 až 2023 na stabilnej úrovni 0,5 % HDP ([12]). Podľa prognózy Komisie z jari 2025 sa predpokladá, že výdavky na obranu dosiahnu v roku 2024 výšku 0,6 % HDP a v roku 2025 výšku 0,7 % HDP. To zodpovedá zvýšeniu o 0,3 percentuálneho bodu HDP v porovnaní s rokom 2021.

(18) Podľa prognózy Komisie z jari 2025 sa predpokladá, že čisté výdavky v Luxembursku vzrastú v roku 2025 o 6,8 % a v rokoch 2024 a 2025 kumulatívne o 13,5 %. Na základe prognózy Komisie z jari 2025 sa predpokladá, že rast čistých výdavkov Luxemburska bude v roku 2025 vyšší ako odporúčaná maximálna miera rastu, čo zodpovedá odchýlke ([13]) vo výške 0,5 % HDP v ročnom vyjadrení. Predpokladaná odchýlka presahuje prahovú hodnotu 0,3 % HDP pre ročnú odchýlku. Ak vezmeme do úvahy roky 2024 a 2025 spolu, predpokladá sa, že kumulatívna miera rastu čistých výdavkov bude nižšia ako odporúčaná maximálna miera rastu. Celkovo to znamená, že existuje riziko odchýlky od odporúčaného maximálneho rastu čistých výdavkov, keď budú na jar budúceho roka k dispozícii výsledné údaje za rok 2025.

(19) Okrem toho Rada odporučila, aby Luxembursko ukončilo núdzové podporné opatrenia v oblasti energetiky pred vykurovacou sezónou 2024/2025. Podľa prognózy Komisie z jari 2025 sa odhaduje, že zatiaľ čo čisté rozpočtové náklady ([14]) na núdzové podporné opatrenia v oblasti energetiky budú v roku 2024 na úrovni 0,4 % HDP, v roku 2025 klesnú na úroveň 0,1 %. Pred začiatkom vykurovacej sezóny 2024/2025 boli núdzové podporné opatrenia v oblasti energetiky ukončené len čiastočne. To nie je úplne v súlade s odporúčaním Rady.

([11]) Zámery fiškálnej politiky sú vymedzené ako miera ročnej zmeny východiskovej rozpočtovej pozície verejnej správy. Ich cieľom je posúdiť hospodársky impulz vyplývajúci z fiškálnych politík, a to tých, ktoré sú financované z vnútroštátnych zdrojov, ako aj tých, ktoré sú financované z rozpočtu EÚ. Zámery fiškálnej politiky sa merajú ako rozdiel medzi i) strednodobým potenciálnym rastom a ii) zmenou primárnych výdavkov bez diskrečných príjmových opatrení a vrátane výdavkov financovaných z nenávratnej podpory (grantov) v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov Únie.

([12]) Eurostat, štatistická klasifikácia výdavkov verejnej správy (COFOG). Vzhľadom na metodické rozdiely medzi definíciami COFOG a NATO sa výdavky na základe definície COFOG môžu líšiť od výdavkov na základe definície NATO.

([13]) Od roku 2026 sa tieto údaje objavia na kontrolnom účte, ktorý je stanovený v článku 22 nariadenia (EÚ) 2024/1263.

([14]) Údaj predstavuje úroveň ročných rozpočtových nákladov na tieto opatrenia vrátane príjmov a výdavkov a prípadne po odpočítaní príjmov z daní z neočakávaných ziskov dodávateľov energie.

(20) Výročná správa o pokroku nezahŕňa rozpočtové projekcie na obdobie po roku 2025. Vychádzajúc z opatrení, ktoré boli v príslušných oblastiach politiky známe k dátumu uzávierky prognózy, sa v prognóze Komisie z jari 2025 predpokladá, že deficit verejných financií bude v roku 2026 na úrovni 0,5 % HDP. Tento vývoj zodpovedá rastu čistých výdavkov na úrovni 5,3 % v roku 2026. Podľa odhadov Komisie sa predpokladá, že zámery fiškálnej politiky, ktoré zahŕňajú výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov aj z prostriedkov EÚ, budú v roku 2026 expanzívne, a to na úrovni 0,4 % HDP. Komisia predpokladá, že pomer verejného dlhu k HDP sa do konca roka 2026 zvýši na 26,2 %. Vo zvýšení pomeru dlhu k HDP v roku 2026 sa odráža najmä zosúladenie dlhu a deficitu zvyšujúce dlh.

**Kľúčové výzvy v príslušných oblastiach politiky**

(21) Luxemburský dôchodkový systém čelí rastúcim rizikám strednodobej a dlhodobej udržateľnosti, keďže sa predpokladá, že výdavky budú v nasledujúcich rokoch prevyšovať príspevky. Podľa správy o starnutí obyvateľstva za rok 2024 ([15]) sa očakáva, že výdavky spojené s dôchodkami budú neustále rásť a do roku 2070 dosiahnu hodnotu 17,5 % HDP, čo v porovnaní s rokom 2024 predstavuje nárast o 8,1 percentuálneho bodu. Súvisí to so zvyšujúcim sa počtom dôchodcov na pracovníka, čo je dôsledok starnutia obyvateľstva spolu s poklesom čistej migrácie, ktoré vedie k vyššiemu indexu ekonomickej závislosti poproduktívnej zložky. Hoci systém v súčasnosti disponuje najväčšou dôchodkovou rezervou v EÚ, predpokladá sa, že bez politických úprav táto rezerva začiatkom 40. rokov 21. storočia klesne pod hranicu stanovenú vo vnútroštátnych právnych predpisoch ([16]). z projekcií vyplýva, že po dosiahnutí tejto prahovej hodnoty sa rezerva vyčerpá do piatich až šiestich rokov. Okrem toho má Luxembursko najnižšiu mieru zamestnanosti starších pracovníkov v EÚ (51 % vo veku 55 – 64 rokov), a to napriek zákonnému veku odchodu do dôchodku 65 rokov. Predčasný odchod do dôchodku je povolený od veku 57 rokov a štedré nároky predstavujú silnú finančnú motiváciu pre skorý odchod z pracovného procesu a nezapojenie sa do vzdelávania dospelých. v roku 2024 vláda začala verejnú konzultáciu o perspektívach dôchodkového systému. v prvej fáze sa zozbierali podnety od širokého spektra zainteresovaných strán a širokej verejnosti, ktoré odrážali hlavné obavy: adaptabilita, udržateľnosť a spravodlivosť systému. v súčasnosti prebieha druhá fáza konzultácií. Tento problém by pomohli riešiť opatrenia aktívnej politiky trhu práce na podporu dlhšieho pracovného života a vyššej miery účasti starších pracovníkov, pričom by sa zároveň podporil hospodársky rast.

(22) Luxembursko čelí vážnemu problému v oblasti bývania, keďže cenová dostupnosť sa v poslednom desaťročí výrazne znížila v dôsledku prudkého nárastu cien nehnuteľností. Ceny bývania, ktoré sa stabilne zvyšovali o viac ako 5 % ročne, sa v rokoch 2018 až 2022 zvýšili o takmer 60 %, čím sa Luxembursko stalo jedným z najdrahších trhov s bývaním v EÚ ([17]). Pretrvávajúcu nerovnováhu medzi ponukou a dopytom, ku ktorej prispievajú daňové štruktúry zvýhodňujúce hromadenie pozemkov a nehnuteľností, ešte viac prehĺbil vstup inštitucionálnych investorov do sektora predpredajov bývania ([18]). Reformy, ako napríklad komplexná politika využívania pôdy v súlade s odporúčaniami uvedenými v správe o vykonávaní odvetvového plánu bývania a daňové opatrenia na zvýšenie ponuky stavebných pozemkov, by mohli pomôcť zvýšiť ponuku bývania, a to aj prostredníctvom ponuky cenovo dostupného bývania. Medzi priority patrí aj vykonávanie Paktu o bývaní a prijatie reformy dane z bývania, ako aj posilnenie makroprudenciálneho rámca a postupné zrušenie fiškálnych stimulov na požičiavanie si, ktoré prispievajú k vysokým cenám nehnuteľností na bývanie ([19]).

(23) Luxembursko čelí významným výzvam v oblasti dopravy v dôsledku vysokého pohybu cezhraničných pracovníkov a vysokej závislosti od automobilov vrátane služobných áut, ktoré ešte zhoršujú náklady na bývanie, pretože nútia pracovníkov bývať ďalej od svojho pracoviska ([20]). Výsledkom tejto situácie sú dopravné zápchy, ktoré majú vplyv na produktivitu a environmentálnu udržateľnosť. Navyše, napriek nedávnemu výraznému zníženiu emisií skleníkových plynov z cestnej dopravy prostredníctvom politík, ako je Národný plán mobility 2035 ([21]) a bezplatná verejná doprava, zostáva tento sektor hlavným zdrojom emisií skleníkových plynov, pričom v roku 2023 predstavoval 60 % celkových emisií v sektoroch Luxemburska so spoločným úsilím ([22]). Hoci Luxembursko dosiahlo pokrok v podpore elektrických vozidiel a zlepšovaní verejnej dopravy, na riešenie potrieb dochádzajúcich pracovníkov by bola potrebná koordinovaná cezhraničná stratégia. Patrí sem zlepšenie prepojenia, integrácia infraštruktúry železničnej

([15]) Európska komisia, *2024 Ageing Report.Economic and Budgetary Projections for the EU Member States (2022-2070)*, 2024.
([16]) Cahier statistique no 18 – IGSS, 2024.
([17]) Eurostat, prc_hpi_q, a Estimations du taux de rendement d'un investissement locatif au Luxembourg, Rapport d'analyse 13, *Observatoire de l'habitat* (2025).
([18]) Coût du logement: Une comparaison du Luxembourg avec la France, la Belgique et l'Allemagne, poznámka 40, Observatoire de l'habitat (2024).
([19]) Európska komisia, *In-Depth Review 2023 – Luxembourg*, 2023.
([20]) Statec, *P2021 N°18 – La dépendance automobile persiste pour les déplacements domicile-travail*, 2025.
([21]) Plan national de mobilité, Ministère de la Mobilité et des Travaux publics.
([22]) Emisie podľa nariadenia o spoločnom úsilí na rok 2023 sú založené na približných inventarizačných údajoch. Konečné údaje sa potvrdia v roku 2027 po komplexnom preskúmaní.

dopravnej so susednými krajinami, integrácia systémov predaja cestovných lístkov a zlepšenie spojení na poslednom úseku. Ďalšia dekarbonizácia dopravy a investície do infraštruktúry verejnej dopravy by pomohli znížiť emisie v súlade s národným cieľom zníženia emisií do roku 2030.

(24) Luxemburské finančné centrum je sídlom mnohých nadnárodných skupín, pričom medzi týmito subjektmi v rámci nadnárodných skupín sa uskutočňuje významný podiel medzinárodných finančných tokov. Tieto skupiny môžu využiť medzery v daňovom systéme Luxemburska, ktoré znižujú zdaniteľný príjem. Hoci cieľom smernice Rady (EÚ) 2022/2523 ([23]) (ďalej len „smernica o druhom pilieri"), ktorá nadobudla účinnosť 1. januára 2024, je riešiť otázku nízkeho zdanenia veľkých nadnárodných spoločností, jej rozsah pôsobnosti je obmedzený na spoločnosti s ročným príjmom najmenej 750 miliónov EUR, čím mnohé spoločnosti zostávajú mimo rozsahu jej pôsobnosti. Okrem toho podmienečné opatrenie týkajúce sa neodpočítateľnosti úrokov a licenčných poplatkov, ktoré sa pôvodne zaviedlo v roku 2021, je úzko zamerané na jurisdikcie uvedené v dohodnutom zozname EÚ, ktoré nespolupracujú, a nerieši účinne otázku jurisdikcií s nízkymi alebo nulovými daňami.

(25) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. b) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom 2.2 prílohy v k uvedenému nariadeniu plán obnovy a odolnosti zahŕňa rozsiahly súbor vzájomne sa posilňujúcich reforiem a investícií, ktoré sa majú realizovať do roku 2026. Očakáva sa, že tieto reformy a investície pomôžu účinne riešiť buď všetky výzvy identifikované v príslušných odporúčaniach pre jednotlivé krajiny, alebo aspoň ich značnú časť. Vzhľadom na tento náročný časový rámec je nevyhnutné dokončiť účinné vykonávanie plánu obnovy a odolnosti vrátane kapitoly REPowerEU, aby sa posilnila dlhodobá konkurencieschopnosť Luxemburska využitím zelenej a digitálnej transformácie a aby sa zároveň zabezpečila sociálna spravodlivosť. v oznámení Komisie NextGenerationEU – Cesta do roku 2026, ktoré bolo prijaté 4. júna 2025, sa objasňuje príslušný harmonogram ukončenia mechanizmu a členským štátom sa poskytujú usmernenia na maximalizáciu vykonávania do 31. augusta 2026 vrátane toho, ako ďalej zefektívniť ich plány obnovy a odolnosti, uvádzajú sa v ňom hlavné možnosti, ktoré treba zvážiť pri ich revízii, a zdôrazňuje sa význam dôkladného spoločného plánovania pred predložením posledných žiadostí o platbu v roku 2026. Aby sa v širšej miere preberala zodpovednosť za úspešné vykonanie plánu obnovy a odolnosti, naďalej treba systematicky zapájať miestne a regionálne orgány, sociálnych partnerov, občiansku spoločnosť a ďalšie relevantné zainteresované strany.

(26) V Luxembursku sa urýchlilo vykonávanie programov politiky súdržnosti, ktoré zahŕňajú podporu z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR), Fondu na spravodlivú transformáciu (FST) a Európskeho sociálneho fondu plus (ESF+). Je dôležité pokračovať v úsilí o zabezpečenie rýchleho vykonávania tohto programu a zároveň maximalizovať jeho vplyv v praxi. Luxembursko už v rámci svojho programu politiky súdržnosti prijíma opatrenia na podporu konkurencieschopnosti a rastu a zároveň na posilnenie sociálnej súdržnosti. Luxembursko zároveň naďalej čelí výzvam vrátane tých, ktoré sa týkajú ponuky a cenovej dostupnosti bývania, nesúladu medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami v kontexte zelenej a digitálnej transformácie, integrácie starších pracovníkov a zraniteľných skupín na trhu práce a dekarbonizácie. v súlade s článkom 18 nariadenia (EÚ) 2021/1060 je Luxembursko povinné – v rámci preskúmania fondov politiky súdržnosti v polovici trvania– preskúmať svoj program a zohľadniť pritom okrem iného výzvy identifikované v odporúčaniach pre Luxembursko na rok 2024. Návrhmi Komisie prijatými 1. apríla 2025 ([24]) sa predlžuje lehota na predloženie posúdenia výsledku preskúmania v polovici trvania pre každý program na obdobie po 31. marci 2025. Uvedené návrhy zároveň poskytujú flexibilitu s cieľom pomôcť urýchliť vykonávanie programov a zvýšiť stimuly pre členské štáty, aby pridelili zdroje politiky súdržnosti na päť strategických prioritných oblastí Únie, konkrétne na konkurencieschopnosť v oblasti strategických technológií, obranu, bývanie, odolnosť vodných zdrojov a energetickú transformáciu, a na investície do zručností v prioritných odvetviach, a to so zachovaním zamerania v rámci programov ESF+ na osoby v najzraniteľnejších situáciách.

(27) Platforma strategických technológií pre Európu (STEP) predstavuje príležitosť investovať do kľúčovej strategickej priority EÚ posilnením konkurencieschopnosti EÚ. STEP poskytuje finančné prostriedky prostredníctvom 11 existujúcich fondov EÚ. Členské štáty môžu prispieť aj do Programu InvestEU, ktorým sa podporujú investície do prioritných oblastí. Luxembursko by mohlo optimálne využiť tieto iniciatívy na podporu vývoja alebo výroby kritických technológií vrátane čistých technológií efektívne využívajúcich zdroje.

(28) Popri hospodárskych a sociálnych výzvach, na ktoré reaguje plán obnovy a odolnosti a ďalšie fondy EÚ, by Luxembursko malo účinne riešiť zostávajúce výzvy súvisiace so slabou regionálnou koordináciou a neúčinným zavádzaním cezhraničných dopravných prepojení; nedostatočne využívaným potenciálom na prijímanie nových

([23]) Smernica Rady (EÚ) 2022/2523 z 15. decembra 2022 o zabezpečení globálnej minimálnej úrovne zdanenia nadnárodných skupín podnikov a veľkých vnútroštátnych skupín v Únii (Ú. v. EÚ L 328, 22.12.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2523/oj).

([24]) Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2021/1058 a (EÚ) 2021/1056, pokiaľ ide o osobitné opatrenia na riešenie strategických výziev v rámci strednodobého preskúmania (EUR-Lex – 52025PC0123 – SK – EUR-Lex).

technológií a digitalizáciu MSP; významnými pretrvávajúcimi regulačnými prekážkami; vysokou hospodárskou závislosťou od objemu zahraničných investícií, ktoré od roku 2017 klesajú (v percentách HDP); súčasným energetickým mixom, ktorému v oblasti dopravy a budov stále dominujú fosílne palivá a plyn; zhoršením výkonnosti a zvýšením rozdielov, čo vedie k nerovnakým príležitostiam v školách; pretrvávajúcim nesúladom medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami a nedostatkom vysokokvalifikovaných pracovníkov v kľúčových odvetviach spojených so zelenou a digitálnou transformáciou.

(29) Napriek silnej vedeckej základni a medzinárodne dobre prepojenému výskumnému systému zostávajú inovácie v podnikoch a možnosti rozširovania inovačných startupov a malých až stredných podnikov (MSP) obmedzené, čo bráni diverzifikácii a konkurencieschopnosti hospodárstva. Potenciál Luxemburska v oblasti zavádzania nových technológií a digitalizácie je stále nedostatočne využitý, pričom Luxembursko je z hľadiska základnej digitálnej intenzity MSP pod priemerom EÚ ([25]). Okrem toho má intenzita výskumu a vývoja v podnikoch v krajine v posledných dvoch desaťročiach klesajúcu tendenciu a v roku 2023 klesla na 0,47 % HDP, čo je hlboko pod priemerom EÚ, ktorý je 1,49 % ([26]). Navyše sa v plnej miere nevyužíva kvalita výstupov výskumu a prepojenie vedy a podnikov je stále slabé. Hoci sa to čiastočne dá vysvetliť tým, že luxemburská ekonomika je založená na službách, výdavky podnikov na výskum a vývoj sú v porovnaní s krajinami s najlepšími výsledkami v širokom spektre odvetví podstatne nižšie, čo naznačuje, že nízke výdavky podnikov na výskum a vývoj neodrážajú len veľký rozsah finančného sektora ([27]).

(30) Na riešenie výzvy týkajúcej sa zvýšenia konkurencieschopnosti v Luxembursku je nevyhnutné zvážiť podporu inkluzívnej a inovatívnej diverzifikácie vo finančnom sektore ([28]) ([29]), ktorá by mohla pomôcť riešiť štrukturálne nedostatky sektora, poskytnúť podporu inovatívnym činnostiam s vysokou intenzitou výskumu a vývoja a vytvoriť silnejšie a konkurencieschopnejšie hospodárstvo v súlade s politikami EÚ. Strategická podpora a integrácia inovatívnych a rýchlo rastúcich odvetví, ako sú udržateľné financie, FinTech, digitálne a vznikajúce technológie, by mohla viesť k silnejšiemu a konkurencieschopnejšiemu hospodárstvu. Silný vzťah medzi rastom reálneho HDP a rastom medzinárodnej investičnej pozície Luxemburska v pomere k jeho HDP ([30]) naznačuje, že ekonomická výkonnosť krajiny je úzko spojená s jej schopnosťou prilákať a udržať si zahraničné investície. Podpora inovatívnych a rýchlo rastúcich odvetví by mohla pomôcť zvrátiť pokles pomeru medzinárodnej investičnej pozície a HDP a podporiť hospodársky rast. Na dosiahnutie tohto cieľa by Luxembursko mohlo využiť potenciál svojho finančného centra na financovanie produktívnych a inovatívnych činností, ako sú činnosti podporujúce zelenú a digitálnu transformáciu, a to prostredníctvom podpory spoločných podnikov a inovatívnych modelov financovania a podpory vývoja nových finančných nástrojov a produktov. Najmä ďalšia podpora inovatívneho štruktúrovania kombinovaného financovania a podnikov spolupráce by mohla pomôcť umožniť investície na zelenej lúke do udržateľných činností s vysokou intenzitou výskumu a vývoja. Veľmi dôležité je aj zabezpečenie transparentnosti a zodpovednosti vo finančnom sektore, pretože by mohlo pomôcť vybudovať dôveru medzi investormi, spotrebiteľmi a ďalšími zainteresovanými stranami.

(31) Hoci sa Luxembursko zaviazalo zlepšiť regulačné prostredie pre sektor služieb pre podniky, významné regulačné prekážky stále pretrvávajú. Podľa OECD ([31]) a Európskej komisie ([32]) sú regulačné obmedzenia naďalej obzvlášť vysoké v prípade právnikov, notárov, architektov, stavebných inžinierov a účtovníkov. Pokiaľ ide o notárov, obmedzenia sú jedny z najprísnejších v EÚ. Za veľmi prísne boli označené právne predpisy, v ktorých sa ustanovuje právna forma ich podnikania, a právne predpisy o nástupe do povolania. Obzvlášť reštriktívne sú aj právne predpisy týkajúce sa začiatku pracovnej kariéry právnikov ([33]). Prekážky hospodárskej súťaže môžu byť spôsobené obmedzenými možnosťami prístupu k niektorým profesiám, rôznymi administratívnymi povinnosťami, existenciou záväzných sadzieb alebo zákazom akejkoľvek formy reklamy a marketingu ([34]). Znížením požiadaviek alebo zvýšením flexibility by sa podporila hospodárska súťaž v sektore regulovaných povolaní, z čoho by profitovali podniky, ktoré tieto služby nakupujú. v maloobchodnom sektore sú regulačné obmedzenia stále o niečo vyššie ako v porovnateľných krajinách, hoci od roku 2018 sa výrazne znížili ([35]) ([36]). Príkladom takýchto obmedzení je

([25]) Eurostat (isoc_e_dii, 2024) and Luxembourg Startup Ecosystem Assessment and Benchmarking, Ministère de l'Economie, 2023.
([26]) Conseil national de la productivité, 2023.
([27]) Ekonomické prehľady vypracované OECD:Luxembourg 2025.
([28]) OPC LUX: *Climate Policy Observatory* (Stredisko pre monitorovanie politiky v oblasti klímy), Luxembursko, Výročná správa 2023.
([29]) Z/Yen Group, *Index inteligentných centier 10*, 2024.
([30]) Eurostat, (bop_iip6_q), (namq_10_gdp).
([31]) OECD, *Product Market Regulation indicators* (Ukazovatele regulácie trhu s výrobkami), 2024.
([32]) Európska komisia, Oznámenie o hodnotení a aktualizácii odporúčaní reforiem v oblasti regulácie odborných služieb [COM (2021) 385], 9. 7. 2021.
([33]) OECD, *Product Market Regulation indicators* (Ukazovatele regulácie trhu s výrobkami), 2024.
([34]) Ekonomické prehľady vypracované OECD:Luxembourg | OECD, s. 106, apríl 2025.
([35]) OECD, *Product Market Regulation indicators* (Ukazovatele regulácie trhu s výrobkami), 2024.
([36]) Európska komisia, aktualizácia ukazovateľa obmedzení v maloobchode v roku 2022.

požiadavka na získanie osobitných povolení na otvorenie predajní s oblečením, potravinami a nápojmi a povolenie na uskutočňovanie akcií na podporu predaja len v určitých obdobiach roka ([37]).

(32) V súčasnom energetickom mixe Luxemburska stále dominujú fosílne palivá, pričom v roku 2023 predstavovali fosílne palivá 61,1 % hrubej domácej spotreby. Hoci krajina vyvinula úsilie na zvýšenie podielu obnoviteľných zdrojov energie, v roku 2023 predstavovali len 11,9 % energetického mixu ([38]), čo poukazuje na potrebu ďalších opatrení na diverzifikáciu energetického mixu a zníženie závislosti od fosílnych palív. Okrem toho je Luxembursko pri uspokojovaní svojich energetických potrieb vo veľkej miere závislé od svojich susedov. Hoci sú elektrizačné sústavy pre súčasné potreby dostatočné, prevádzkovateľ prenosovej sústavy vidí potrebu zvýšiť a zmodernizovať vysokonapäťovú sústavu a zlepšiť prepojenia, najmä s Nemeckom, v období od súčasnosti do roku 2040. Pri vypracúvaní podrobných miestnych plánov zavádzania energie z obnoviteľných zdrojov vrátane veternej energie a fotovoltiky a systémov diaľkového vykurovania a chladenia zohrajú kľúčovú úlohu aj obce. Dekarbonizácia budov má zásadný význam, keďže v roku 2023 predstavovali 20 % celkových emisií v sektoroch Luxemburska so spoločným úsilím ([39]). Nedávny mierny nárast spotreby energie v sektore bývania poukazuje na to, že treba dosiahnuť ďalší pokrok v oblasti renovácie budov a energetickej účinnosti, aby sa dosiahol cieľ zníženia emisií do roku 2030 o 50 % v porovnaní s úrovňou z roku 2005. Zlepšenie energetickej účinnosti v bytových aj nebytových budovách je nevyhnutné na zníženie spotreby energie o 34 % do roku 2030, ako sa uvádza v národnej stratégii obnovy.

(33) Nízke úrovne základných zručností ohrozujú produktivitu práce a konkurencieschopnosť v Luxembursku. Podiel žiakov so slabými výsledkami je v krajine vyšší, ako je priemer EÚ, pričom rozdiely vo výsledkoch medzi zvýhodnenými a znevýhodnenými žiakmi sú najvýraznejšie v EÚ ([40]). Tento výkonnostný deficit sa prejavuje už v ranom veku, najmä u žiakov zo znevýhodneného prostredia a u žiakov, ktorí doma nehovoria nemecky alebo luxembursky, čo poukazuje na potrebu cielenej podpory. Absencia jednotného rámca kvality škôl na národnej úrovni ([41]) bráni účinnému monitorovaniu a môže zvýrazniť segmentáciu a nerovnosti. Súčasné politiky neriešia rozdiely v rámci školského systému, čo zdôrazňuje potrebu komplexnejšieho prístupu ([42]). Prijatie národného rámca kvality škôl a systému externého hodnotenia škôl, ako aj prispôsobenie vyučovania potrebám znevýhodnených žiakov a žiakov z rôznych jazykových prostredí by mohlo pomôcť znížiť rozdiely vo výkonnosti a zlepšiť celkovú úroveň zručností. v konečnom dôsledku by sa tým takisto podporil dlhodobý hospodársky rast a sociálna súdržnosť krajiny. Vyriešením týchto výziev by sa zároveň prispelo k podpore vzostupnej sociálnej konvergencie, čo je v súlade s analýzou jednotlivých krajín útvarov Komisie v druhej fáze, vychádzajúcou z rámca sociálnej konvergencie ([43]).

(34) Luxembursko napriek silnej hospodárskej výkonnosti čelí pretrvávajúcemu nesúladu medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami a výraznému nedostatku kvalifikovaných pracovníkov ([44]) ([45]) v kľúčových odvetviach súvisiacich so zelenou a s digitálnou transformáciou. Približne 80 % MSP sa pri nábore pracovníkov so správnymi zručnosťami v určitých profesiách stretáva s ťažkosťami ([46]), čo môže brániť konkurencieschopnosti. Medzitým je hlásený nedostatok pracovníkov v niekoľkých povolaniach, ktoré si vyžadujú špecifické zručnosti súvisiace s digitálnym a ekologickým sektorom. Pri podpore rozvoja zručností v Luxembursku pretrváva niekoľko výziev. Účasť starších pracovníkov na programoch vzdelávania je stále nízka. Navyše pretrváva výrazný rozdiel medzi súčasnou mierou odbornej prípravy dospelých a národným cieľom Luxemburska v oblasti zručností do roku 2030, ktorý predstavuje 62,5 % (17,3 percentuálneho bodu) ([47]), čo poukazuje na potrebu cielených iniciatív na podporu rekvalifikácie a zvyšovania úrovne zručností. v tejto súvislosti bola v rokoch 2024/2025 spustená iniciatíva *Skillsbridges* týkajúca sa mostov zručností.

([37]) Ekonomické prehľady vypracované OECD:Luxembourg | OECD, s. 107, apríl 2025.
([38]) Hrubá domáca spotreba v roku 2023 (Eurostat).
([39]) Emisie podľa nariadenia o spoločnom úsilí na rok 2023 sú založené na približných inventarizačných údajoch. Konečné údaje sa potvrdia v roku 2027 po komplexnom preskúmaní.
([40]) https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2019/12/pisa-2018-results-volume-i_947e3529/5f07c754-en.pdf.
([41]) Pozri Observatoire national de l'enfance, de la jeunesse et de la qualité scolaire (OEJQS), 2024, Topical report:Evidenzorientierte Qualitätsentwicklung im Gesamtsystem Schule (v nemčine).
([42]) Épreuves Standardisées (ÉpStan).
([43]) SWD(2025)95 – *Second-stage country analysis on social convergence in line with the Social Convergence Framework* (Analýza jednotlivých krajín v druhej fáze, vychádzajúca z rámca sociálnej konvergencie), 2025.
([44]) Eurostat, (lfsq_urgan).
([45]) Eurostat, (jvs_q_nace2).
([46]) Monitor vzdelávania a odbornej prípravy za rok 2024.
([47]) Zisťovanie o vzdelávaní dospelých za rok 2022.

(35) Luxemburský systém zdravotnej starostlivosti čelí problémom s nedostatkom pracovníkov v zdravotníctve, ako aj v oblasti vysokej závislosti od zdravotníckych pracovníkov zo zahraničia, nerovnomerného rozdelenia personálu a významného podielu lekárov, ktorí majú do roku 2034 odísť do dôchodku. Starnutím populácie sa budú problémy ešte zhoršovať. Účinnejšie využívanie obmedzených zdrojov a urýchlenie reforiem sú predpoklady posilnenia odolnosti systému zdravotnej starostlivosti. Kľúčovým faktorom zvýšenia efektívnosti v budúcnosti je riešenie fragmentácie zdravotníckych služieb prostredníctvom modelov starostlivosti viac zameraných na prevenciu a komunitu, ktoré sa poskytujú v rámci tímov, a nie v samostatných ordináciách. Lepšie využívanie údajov a informácií pri riadení a plánovaní a zintenzívnenie digitalizácie sú kľúčom k podpore transformácie systému zdravotnej starostlivosti.

(36) Vzhľadom na úzke prepojenia medzi ekonomikami členských štátov eurozóny a ich kolektívny príspevok k fungovaniu hospodárskej a menovej únie Rada v roku 2025 odporučila, aby členské štáty eurozóny prijali opatrenia na plnenie odporúčania týkajúceho sa hospodárskej politiky eurozóny na rok 2025, a to aj prostredníctvom svojich plánov obnovy a odolnosti. v prípade Luxemburska odporúčania 2, 3, 4 a 5 pomáhajú pri plnení prvého odporúčania pre eurozónu týkajúceho sa konkurencieschopnosti, zatiaľ čo odporúčania 1, 4 a 5 napomáhajú plnenie druhého odporúčania pre eurozónu týkajúceho sa odolnosti a odporúčanie 1 pomáha plniť tretie odporúčanie pre eurozónu týkajúce sa makroekonomickej a finančnej stability stanovené v odporúčaní na rok 2025,

TÝMTO ODPORÚČA, aby Luxembursko v rokoch 2025 a 2026 prijalo opatrenia s cieľom:

1. Posilniť celkové výdavky a pripravenosť v oblasti obrany a bezpečnosti a zároveň zabezpečiť udržateľnosť dlhovej služby v súlade so závermi Európskej rady zo 6. marca 2025. Zabezpečiť, aby sa pri čistých výdavkoch rešpektovala trajektória, ktorú odporučila Rada 21. januára 2025. Riešiť dlhodobú udržateľnosť dôchodkového systému, najmä obmedzením možností predčasného odchodu do dôchodku a zvýšením účasti a miery zamestnanosti starších pracovníkov tým, že sa zlepšia ich pracovné príležitosti a zamestnateľnosť. Zvýšiť ponuku bývania, najmä prijatím komplexnej politiky využívania pozemkov a reformy dane z nehnuteľností, rozvojom rozsiahlych projektov na úrovni okresu na verejných pozemkoch a posilnením koordinácie s územným plánovaním a cezhraničnou verejnou dopravou. Zmierniť riziká spojené s trhom s bývaním postupným zrušením fiškálnych stimulov na požičiavanie si a posilnením makro-prudenciálneho rámca. Prijať ďalšie opatrenia na účinný boj proti agresívnemu daňovému plánovaniu, najmä zabezpečením dostatočného zdanenia odchádzajúcich platieb úrokov a licenčných poplatkov do jurisdikcií s nulovým alebo nízkym zdanením, ktoré nie sú uvedené v dohodnutom zozname EÚ obsahujúcom jurisdikcie, ktoré nespolupracujú na daňové účely.

2. Vzhľadom na uplatniteľné lehoty na včasné dokončenie reforiem a investícií podľa nariadenia (EÚ) 2021/241 urýchliť vykonávanie plánu obnovy a odolnosti vrátane kapitoly REPowerEU. Urýchliť vykonávanie programov politiky súdržnosti, (EFRR, FST, ESF+, KF), vo vhodných prípadoch na základe príležitostí, ktoré ponúka preskúmanie v polovici trvania. v záujme zlepšovania konkurencieschopnosti optimálne využívať nástroje EÚ vrátane príležitostí, ktorý poskytuje Program InvestEU a Platforma strategických technológií pre Európu.

3. Zamerať hospodársku politiku súvisiacu s investíciami na podporu inovácií a činností s vysokou intenzitou výskumu a vývoja. Zvýšiť konkurencieschopnosť, a to aj podporou diverzifikácie, najmä vo finančnom sektore, urýchlením digitalizácie, najmä pri zavádzaní moderných digitálnych technológií v MSP, a umožnením rozširovania podnikov a rastu produktivity. Zredukovať prekážky hospodárskej súťaže v oblasti regulovaných odborných služieb pre podniky.

4. Zlepšiť udržateľnú a efektívnu dopravu ďalším podporovaním dekarbonizácie dopravy a investovaním do infraštruktúry verejnej dopravy a cezhraničných sietí. Znížiť celkovú závislosť od fosílnych palív investovaním do energetickej efektívnosti v sektore bytových aj nebytových budov. Modernizovať vysokonapäťovú sústavu a zvýšiť jej kapacitu, zlepšiť cezhraničné prepojenia a zjednodušiť postupy vydávania povolení na zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie. Podporovať obce pri zavádzaní obnoviteľných zdrojov energie.

5. Zlepšiť výsledky a zabezpečiť rovnosť príležitostí v školách, a to aj prijatím národného rámca kvality škôl a systému externého hodnotenia škôl a prispôsobením vyučovania potrebám znevýhodnených žiakov a žiakov z rôznych jazykových prostredí. Riešiť nesúlad medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami, najmä v oblasti zelenej a digitálnej transformácie, prostredníctvom stimulácie rozvoja zručností. Zlepšiť odolnosť systému zdravotnej starostlivosti urýchlením reforiem a zabezpečením primeranej dostupnosti pracovníkov v zdravotníctve.

V Bruseli 8. júla 2025

*Za Radu*

*predsedníčka*

S. LOSE